

Looduse tundmine algab koduõuest

MARIS KIVISTIK,
keskkonnaameti keskkonnahariduse osakonna juhataja

Looduskaitse juubeliaasta moto „Hoia, mida armastad“ ja tänavune elurikkuse aasta paneb mõtlema sellele, kas suudame hoida ja armastada oma kodukoha loodust, kui temaga nii harva kokku puutume? On ju suur osa meie elust kolinud virtuaalmaailma – Facebooki, Twitterisse ja Orkutisse. Kas oskame hoida kodukoha parke, metsatukki, järvesilmi ja jõgesid? Kas teame, et nendega on seotud sajad looma-, taime- ja seeneliigid, kelle käekäik sõltub meist?

Mida tunneme, sellest oskame ka lugu pidada. Seetõttu on loodusharidusel ja -haritusel tähtis osa meie hoiakute ja väärtushinnangute kujunemisel.

ÕUESÕPE MUUDAB

KEERULISED FAKTID PÕNEVAKS
Koolis peavad lapsed fakte pähe õppima, kuid vähe on võimalusi seostada õpitut tegeliku eluga. Õuesõpe pakub häid võimalusi õppida ja korrata

Elurikkusega saab tutvuda ka koduõuel

neid samu fakte ehedas keskkonnas – ühendada teooria praktikaga. See võimaldab lastel ja ka täiskasvanutel saada vahetuid kogemusi, mis jäävad hästi meelde. Näiteks soos võivad jalad märjaks saada, männikoor on krobeline, konna nahk on niiske.

Õuesõpe mõjub hästi ka laste tervisele – õppimine vabas õhus on

pingevabam, paraneb keskendumisvõime. Õues õppimine paneb lapsed koostööd tegema ja seeläbi areneb nende sotsiaalne hakkamasaamine. Näiteks Inglismaa looduskeskuses nimega Whitlingam Country Park on hüperaktiivsete laste raviks ette nähtud õuesõppetunnid, mille tulemusena on paljud lapsed ravimitest

loobunud, sest nende tervis on paranenud. Siit on ka meil Eestis palju õppida. Ehk aitab aktiivsem õuesõppe võimaluste kasutamine tõmmata lapsed lahti arvutite küljest, kuhu nad on kohati päris aheldunud, kaotades kontakti päriseluga.

KESKKONNAAMETI ÕPPEPROGRAMMID AITAVAD AVASTADA EESTIMAA LOODUST
Keskkonnaamet tuleb koolidele ja lasteadeadele appi, et luua võimalusi õppimiseks ehedas looduskeskkonnas. Meil on 11 kaitsealadel ja rahvusparkides asuvat looduskeskust, kus on loodusväärtusi tutvustavad ekspositsioonid ja võimalused laboritööks. Soovi korral tulevad meie spetsialistid koolidesse ja lasteadeadesse, et koos lastega avastada elurikkust ka koduümbruses. Alati ei pea sõitma kaitsealale, et olla looduses – elurikkus üllatab meid kõikjal, tuleb vaid osata seda märgata.

Pakume tasuta õppeprogramme

Keskkonnaameti õppeprogrammide teemad on looduskaitse Eestis, kooslused, veekogud, elurikkus, pinnavormid, jäätmed ja aastaajad looduses.

nii lastealastele, õpilastele kui ka täiskasvanutele. Programmides saab loodust tundma õppida kõigi meeltega, tegutsedes ise looduse keskel. Näiteks saab rabaprogrammil Endla looduskaitsealal või Soomaa rahvusparkis uurida, kuidas näeb välja turbasammal, miks on jõhvika lehed nahkjad nagu troopikataimel või laukavesi happeline. Või et rändrahn või põlispuu linnas võib pakkuda „kast“ kümnetele liikidele.

Soovitame lastele mõeldud õppeprogramme ka täiskasvanutele – töökollektiividele või sõpruskondadele, sest see on võimalus koolitada ennast loodusteadlikumaks ja seeläbi loodushoidlikumaks. Lisaks looduse tundmaõppimisele pakume programme ka jäätmete taaskasutamise ja säästliku tarbimise teemal.

Rohkem infot erinevate asutuste pakutavate keskkonnahariduslike tegevuste ja programmide kohta üle Eesti saab keskkonnahariduse andmebaasist www.keskkonnaharidus.ee

Rahvusvaheline teaduskonverents „Looduskaitse uued uuringusuunad“

HANNO ZINGEL,
keskkonnaministeriumi looduskaitse nõunik

KALEV SEPP,
Eesti maaülikooli professor, konverentsi teaduskomitee esimees

27.–29. maini toimus Tallinnas rahvusvaheline teaduskonverents „Looduskaitse uued uuringusuunad“. Eesti looduskaitse 100. juubeliaastale pühendatud konverentsi peamine eesmärk oli tutvustada rahvusvahelisele üldsusele meie looduskaitse arengulugu ja saavutusi, samuti maailma looduskaitse arengusuundi ning arutleda loodushoiu tuleviku üle. Konverentsil osales ligi 200 loodushuvilist nii Eestist kui ka mujalt maailmast.

Konverentsi avas 27. mail Eesti kunstimuseumis president Toomas Hendrik Ilves, kes rõhutas oma avasõnas riikidevahelise koostöö olulisust looduse kaitseks, öeldes: „Eestlane võib oma loodusega imehästi läbi saada, kuid kui sedasama ei tee näiteks soomlane, rootslane ja venelane, siis kaob kala Läänemere ikkagi.“

Huvitavaid ettekandeid loodushoiust, -kaitsest ja -korraldusest jätkus konverentsi kahele päevale. Esimesel päeval keskenduti juhtivate maailma looduskaitse eestvedamisel looduskaitse korraldamise uute suundumuste ja printsiipide tutvustamisele. Ettekannetega looduse kaitse ja kasutamise korralduse alal esinesid rahvusvahelise looduskaitseühendi (IUCN) peadirektor Julia Marton-Lefèvre; Denveri looduskaitse sihtasutuse direktor, looduskaitse bioloog Richard P. Reading, Ramsari konventsiooni sekretariaadi Euroopa koordinaator Tobias Salathe, bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni üks juhtfigure

IUCN peadirektor Julia Marton-Lefèvre jt külalised Lahemaa rahvusparkis

Dr Saray Babu Gidda ning samuti mitmed nimekad Eesti teadlased.

Teisel päeval jätkus konverents rahvusraamatukogus, kus tutvustati nii Eestis kui ka mujal maailmas teostatud loodushoiualaseid uuringuid ja

On äärmiselt oluline, et looduskaitse räägiks keeles, millest üldsus aru saab.

projekte. Ettekanded käsitlesid laia teemaderingi ökosüsteemsest lähenemisest ruumilises planeerimises kuni kuklasesõbraliku loodusturismi. Tutvustati ka Eesti kogemusi meie kotkaste, euroopa naaritsa, juttself-kärnkonna (kõre) ja teiste ohustatud liikide populatsioonide ja elupaikade taastamisel.

Konverentsi kokkuvõtval diskussioonil rõhutati tõhusamat koostöövajadust, mis hõlmaks nii kohaliku tasandi kui ka maailma juhtriike esindavaid poliitikuid. Nenditi, et on äärmiselt oluline, et looduskaitse räägiks keeles, millest üldsus aru saab, rõhutati looduskaitse rolli lahtisele-

tamise olulisust maailmamajanduse kontekstis – reeglina käib elurikkuse kaoga kaasas ressursside kokkukivamine ja rahvusvahelised konfliktid.

Konverents lõppes 29. mail ekskursioonidega Lahemaa rahvusparki, Matsalu rahvusparki ja Põhja-Kõrve-maa looduskaitsealale.

Konverentsi peakorraldajad olid keskkonnaministerium, keskkonnaamet ja Eesti Maaülikool, toetasid SA KIK ning EAS.

KONVERENTSI ETTEKANNETEGA SAAB TUTVUDA AADRESSIDEL:
www.ncbeyond2010.eu
www.keskkonnaamet.ee/lk100

Looduskaitse sünnipäevapidu tuleb Saaremaal

Tänavu tähistame looduskaitse-aastat, sest täitub sajand pidevat looduskaitset Eestis. See oluline päev on 14. augustil, kui sada aastat tagasi ehk 1910. aastal loodi Vaika linnukaitseala, esimene looduskaitseala Baltikumis.

Tähistamiseks seda olulist sündmust toimub 13.–14. augustini Saaremaal, Eesti looduskaitse hälli juures, looduskaitse 100. aastapäevale pühendatud looduskaitse ajaloo konverents. Konverentsi esimesel päeval, 13. augustil, saab Kuressaare linnateatris kuulata ettekandeid looduskaitse ajaloo kohta tänapäevani, samuti esimese Eesti kaitseala, praeguse Vilsandi rahvusparki arengutest. Konverentsil esilinastub dokumentaalfilm Eesti looduskaitse ajaloost.

Konverentsile on oodatud looduskaitse ja loodushuvilised, kokku ligi 200 inimest.

Konverentsi jätkuna algab 13. augusti õhtul kell 19 Kuressaare lossihoovis juubeliaastale pühendatud kahtetunnine kontsert, kus esinevad Marko Matvere, Tõnis Mägi ja Ott Lepland, tulemas on ka üllatusesineja. Kontserdile on oodatud kõik huvilised, sissepääs tasuta.

Pärast kontserti saavad kõik, kel soovi ja huvi, kaasa lüüa töö- ja jututubades. Näiteks teevad Villu Veski ja Hendrik Relve Kuressaare linnateatris muusikalise etteaste koos jutustustega lõunapoolusest; lossipargis toimuvad spetsialistide juhendamisel nahkhiirte ning liblike vaatlemised ning kuulamised jpm.

Konverentsi teisel päeval, 14. augustil toimuvad konverentsi külaliste ekskursioonid Saaremaa kaitsealadele. Lõunaks kogunetakse Loona mõisa näitustemajja, kus avatakse Vilsandi rahvusparkist ning saare eluviisist pajatav püsinäitus.